

CLOSE-UP

BOB VAN REETH VERBOUWT ABDIJ VAN WESTVLETEREN

De Sint-Sixtusabdij, legendarisch om de drie trappisten die er gebrouwen worden, krijgt tegen 2010 een nieuw kloostervierkant. Het wordt een respectvolle vertaling van de architecturale traditie van de cisterciënzerorde.

Nieuw en toch eeuwenoud

VAN ONZE REDACTEUR

GEERT VAN DER SPEETEN

WESTVLETEREN | De Sint-Sixtusabdij ligt in een schaars bewoonde uithoek van het land. Smalle wegen slingeren er langs weiden en uitgestrekte maïsvelden. Ze doen je automatisch vertragen.

Deze abdij zal nooit een monumentenstrijd winnen. Historische waarde kan je het amalgaam aan gebouwen moeilijk toedichten. Het oudste, neogotische gedeelte dateert van de negentiende eeuw. De nieuwste toevoeging, een weinig opvallend ontmoetingscentrum, van 1999.

Het complex blinkt ook uit in discretie. Het lijkt zich weg te steken. Niets doet vermoeden dat hier een van de meest gewaardeerde biersoorten ter wereld wordt gebrouwen, gebotteld en verkocht. Waarin ligt dan de charme van Westvleteren? De *genius loci*, de ziel van deze plek, schuilt in de eenvoud en de inbedding in absolute rust en afzondering.

Dat was ook Bob Van Reeth opgevallen. In een van de laatste maanden van zijn bouwmeesterschap werd hij gepolst naar een masterplan. 'Voor een architect die stilaan meer begaan is met gommen dan met tekenen, is dit een droom van een opdracht', zegt hij. 'Verinnerlijking en eenvoud zijn waarden die ik met de opdrachtgever deel.'

Westvleteren krijgt tegen 2010 een gedeeltelijk nieuwe abdij. Er komt een nieuw kloostervierkant, met een pandgang die aansluit bij de huidige abdijkerk. De 'oude kerk', een tijdlang ingepalmd door de parochie, krijgt een nieuwe bestemming als refter en bibliotheek.

Waagstuk

Het was nodig om de kloostergebouwen bij de tijd te brengen, vond de abt Manu Van Hecke. In de plaats van de huidige slaapzaal krijgen de monniken individuele kamers. Verbouwen was geen optie. De scheuren en verzakkingen in het hoofdgebouw vroegen om een drastischer oplossing. Bodemonderzoek had aangetoond dat de fundering niet dieper reikt dan de bovenste slappe kleilaag. In een ontkerkelijkt tijd is het voor een kloostergemeenschap moedig om te investeren in een grootschalig nieuw bouwproject. 'Het is een waagstuk', zegt broeder Manu. 'Maar ook een zaak van geloven en vertrouwen. De cisterciënzertraditie is eeuwenoud. Het nieuwe abdijsgebouw zien we als een stap in een lang proces, dat je niet louter wiskundig mag benaderen.'

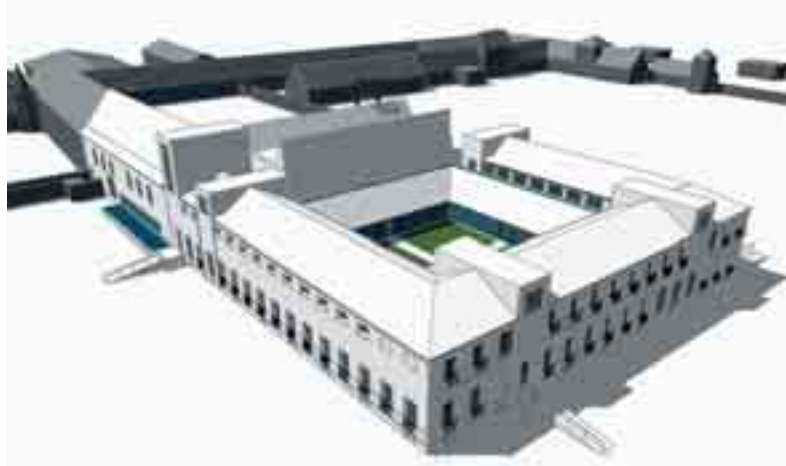

Westvleteren krijgt tegen 2010 een gedeeltelijk nieuwe abdij. © rr

Met zijn opvatting over tijdloosheid zit Bob Van Reeth op hetzelfde spoor. Voor zijn ontwerp keerde hij terug naar de basis: de architecturale ambities van de cisterciënzerorde. De vroegste kloosters blonken uit in minimalisme en een perfecte materiaalbeheersing: een spiegel van de compromisloze religieuze beleving van de monniken. In de romaanse periode ontstonden in Frankrijk op die manier pure meesterwerkjes van steen en licht, zoals Le Thoronet, Fontfroide of Sénanque.

In de inplanting, de aanwezigheid van licht en de omgang met het materiaal verwijst Van Reeth naar die traditie. 'Ik hoefde niets uit te vinden. De typologie bestond al. De uitdaging bestond erin om ook vandaag nog een gebouw op te trekken dat gestemd is als een muziekinstrument.'

In het ontwerpteam is het kantoor Lambert-Van Compenolle verantwoordelijk voor de duurzaamheid. Met een doorgedreven isolatie en het gebruik van een warmtepomp wil de abdij niet modieus overkomen. Aan de basis van al die energiebesparende inspanningen ligt een heilige overtuiging: een gebouw mag slechts een minimale impact op de omgeving hebben.

De middelen van de abdij zijn voorlopig ontoereikend. Financiële steun moet komen van sponsoring en giften van gemeenschappen die de plek koesteren als een stiltegebied.

'De suggestie die we krijgen is: meer brouwen', zegt broeder Manu. 'Maar de brouwerij uitbouwen zou nieuwe investeringen vragen en een andere aanpak van de kloostergemeenschap. Dat is niet onze keuze.'

ONLINE
www.sintsixtus.be

Mythisch trappistenbier

Sinds de trappist van Westvleteren uitgeroepen werd tot het beste bier ter wereld, is de druk toegenomen om meer te produceren.

De drie biersoorten zijn niet in de handel verkrijgbaar. De schaarste heeft van de 'acht', de 'twaalf' en de 'blonde' mythische producten gemaakt. De *Biertelefoon* die in het leven geroepen werd voor de 'persoonlijke reservering' van maximaal één of twee kratten, groeide uit tot een van de drukste lijnen van Belgacom.

De paters blijven er stoïcijns onder. De bierproductie blijft beperkt tot 4.700 hectoliter per jaar, een fractie van wat Chimay of Westmalle op de markt brengen.

Bier brouwen blijft in Westvleteren het werk van de monniken. Zes van de zesentwintig broeders zijn er dagelijks bij betrokken. Volgens de principes van de kloosterorde zweert de Sint-Sixtusabdij bij een evenwicht tussen spiritualiteit en handenarbeid. Kleinschaligheid en ambachtelijkheid zijn een logisch gevolg. (gvds)

'Voor een architect die stilaan meer begaan is met gommen dan met tekenen, is dit een droom van een opdracht'